



VILNIAUS DAILĖS AKADEMIJA

INFORMACINIS BIULETENIS Nr.10 (346) 2023 LAPKRITIS



V. Jankausko nuotr.



„Jungiant paribius“

Vilniuje yra apsistoję nemažai dėl besitęsiančios Rusijos karinės invazijos iš Ukrainos pasitraukusių žmonių. Spalio 28 d. – lapkričio 4 d. dienomis mieste vyko kontekstualūs ir situaciniai edukaciniai užsiėmimai, kurie buvo paremti tos šalies paauglių ir jaunuolių patirtimis. Dirbdami su praktikuojančiais menininkais, kuratoriais ir pedagogais, edukacinių užsiėmimų dalyviai naudojo rašymo, vaizdo, garso ir kitas kūrybines formas, kad ugdytų savo refleksijos ir samprotavimo įgūdžius, leidžiančius stebėti, skaityti ir kūrybiškai mąstyti apie savo artimą gyvenamąją aplinką. Dirbtuvės buvo orientuotos į konkrečią vietą ir koncentruotos į Vilniaus geležinkelio stotį. Ukrainiečių vaikams gyvenantiems Vilniuje tai suteikė galimybę kurti fantastinius pasaulius, pasakoti naujas istorijas ir siūlyti alternatyvius vaizdinius atspindinčius šią vietą, jos funkcionavimą. Visos edukacinės programos metu išryškėjo begalinis jaunų žmonių entuziazmas ir kūrybiškumas.



Kiekvieną dieną nuo 10 val. iki 16 val. jaunuoliams iš Ukrainos kūrybines dirbtuves vedė vis kiti menininkai ir dėstytojai. Markas Klišius (Londono menų universitetas) kvietė patirti Vilniaus miestą ir permąstyti savo santykį su aplinka keliant klausimą: Kaip čia atsidūriau? Atsakius į jį, buvo galima pereiti prie naujų pasakojimų kūrimo. Silke Lange (Londono menų universitetas) vedė vaizdo skaitymo, įspūdžių fiksavimo užsiėmimus kartu su *(nukelta į 4 psl.)*



VILNIAUS DAILĖS AKADEMIJOS KRONIKA

Lapkritis

- 4 d. Meno erdvėje „Medūza“ atidaroma XII Lietuvos medalių trienalės paroda
- 7 d. Galerijoje „Artifeks“ atidaroma Onos Grigaitės paroda „O kur stirniukas?“
- 8 d. Galerijoje „Akademija“ atidaroma paroda „Galerijai Akademijai – 30“
- 8–10 d. „SODAS2123“ vyksta Vilniaus dailės akademijos ir Lietuvos teatro ir muzikos akademijos doktorantų organizuotas meninių tyrimų simpoziumas „Not Quite King, Not Quite Fish / Nardyti po sūrius vandenis. Meninė praktika kaip tyrimas“
- 9 d. Galerijoje „5 malūnai“ atidaroma edukacinės programos „Jungiant paribius“ paroda
- 9 d. Telšių galerijoje atidaroma tekstilės menininkių Marijos Žiemytės, Devos Bartinin-

- paroda „Mano priešas – Vilnius“
- 21 d. Parodinėje erdvėje „Tapybos koridorius“ (VDA Senieji rūmai 3 a.) atidaroma Tapybos katedros 3 kurso bakalauro studentės Aurelijos Zuburatės personalinė paroda „Daugybė[-a]“
- 21 d. VDA bibliotekos abonemente atidaroma Įvietinto meno magistro programos studentės Gretos Virzbickytės paroda „Susikaupimas į mėlyną“



O. Grigaitės parodoje „O kur stirniukas?“



Unos Guros paroda „Kalbantys“



Atidaroma paroda „Vilnius, Wilno, Vilne. 1918–1948“



Bienalėje „Keliaujančios raidės '23: HOLOGRAMA“

- kaitės, Simonos Pabrėžaitės paroda „Zoetropas“
- 9 d. Nacionalinėje galerijoje atidaroma Vilniaus miesto 700 metų jubiliejui skirta paroda „Vilnius, Wilno, Vilne. 1918–1948. Vienas miestas – daug pasakojimų“ (kuratoriai prof. G. Jankevičiūtė, A. Szczerski)
- 10 d. VDA „Lauko expo“ atidaroma Unos Guros (Latvija) paroda „Kalbantys“
- 13 d. „Titanike“ vyksta VDA FAMM katedros organizuota pasaulinio garso fotografijos teoretiko ir menininko prof. dr. Davido Bate vieša paskaita „Virtualus atvaizdas“
- 16 d. „Titanike“ atidaroma Gitenio Umbraso kūrybos paroda „Retrospektyva“
- 16 d. VDA Naujųjų rūmų šachmatinėje salėje atidaroma Povilo Šimonėlio

- daiktą“
- 28 d. Galerijoje „Akademija“ atidaroma Alvydo Lukio paroda „Tai kas lieka“
- 28 d. „Kreatoriume“ atidaroma Andriaus Bursovo paroda „Nenutiestas takas“
- 30 d. „Titanike“ atidaroma tarptautinė tipografikos bienalė „Keliaujančios raidės '23: HOLOGRAMA“
- 30 d. VDA Naujuosiuose rūmuose prasideda VDA Kalėdinė meno/paramos Ukrainai mugė 2023.

S. Butrimienės ir V. Jankausko nuotraukos



Iš Gitenio Umbraso parodos atidarymo



GALERIJOS „AKADEMIJA“ TRISDEŠIMTMEČIUI

Prieš trisdešimt metų virte virė intensyvus meninis vyksmas, kūrėsi menininkų grupės, laikinos grupelės, kūrėsi daug privačių galerijų, vyko didelės konceptualizuotos parodos, išsikūrė ne vienas meno pasaulio apžvalgas spausdinantis savaitraštis. Viskas vystėsi, kito milžiniškais tempais, viskas vyko gana neformalioje ir laisve alsuojančioje aplinkoje.

VDA taip pat vyko transformacijos ir inovacijos. Kilo idėja įsteigti institucinę galeriją. Taip ir atsirado VDA galerija „Akademija“, pirmoji iš dabar jau gausaus būrio, įvairuojančio formato, galerijų. Pirmaisiais gyvavimo metais mūsų galerijoje turėjo sutilpti daug parodų: dėstytojų personalinės, profesorių jubiliejinės, linksmo turinio projektai, studentų autorinės parodos, diplomantų baigiamųjų darbų parodos ir t. t. Dėl norinčių eksponuoti gausos kartais parodos trukdavo vos vieną savaitę. Salė tada buvo tik viena, kol galerijos kolektyvui ir prof. Arvydui Šalteniui kilo mintis įrengti dar vieną parodinę salę antrame aukšte, patalpose, kur buvo tapybos diplomantų viena iš studijų. Taip prasipletėme, buvo galima rengti ir didesnes, apžvalgines, retrospektyvines parodas.

Noriu motyvuoti savo autorių pasirinkimą, kuriuos eksponuojame pirmo aukšto salėje. Prisipažinsiu, kad tas pasirinkimas yra vedinas sentimentų. Ekspoziciją sudaro darbai tų autorių, kurie dar būdami visai jauni, bebaigiantys VDA, mūsų galerijoje surengė pirmąsias personalines parodas. Tai – dabar labai žinomi menininkai, kurių parodos sutraukia šimtus lankytojų, kurių darbai kabo muziejų salėse tiek Lietuvoje, tiek ir užsienyje. Taip, tai mano kartos autoriai, kurių kūryba nuosekliai domiuosi. Taip, tai autoriai, kurių pirmoms parodoms rašiau recenzijas, recenzavau jų diplominius darbus. Kelių iš jų jau nebėra gyvųjų tarpe, bet aš juos vis prisimenu. Tokie tai sentimentai. Siekiu, kad ši paroda būtų jauki, įvairialypė, bet jokių būdu ne pompastiška. Jauki, kaip ir mūsų jau trisdešimt metų gyvuojanti galerija pačioje Vilniaus senamiesčio širdyje.

Vaidilutė Brazauskaitė-Lupeikienė
V. Jankausko nuotr.



AKADEMIJOS ŽMONĖS



Remonto poskyrio vedėjas Vytautas Petrauskas.
V. Jankausko nuotr.

VDA atstovės XIV Florence Biennale Art+Design parodoje

VDA Mados dizaino katedros docentės Alevtina Ščepanova ir Edita Sabockytė-Skudienė, Florencijos bienalės kuratorių tarybos sprendimu, spalio 14–22 d. dalyvavo XIV Florencijos bienalėje, tarptautinėje šiuolaikinio meno ir dizaino parodoje, pristatydamos bio meno ir dizaino instaliaciją „Nojaus sodo lysvės“. Kūrėjos pastebėtos tarptautinės vertinimo komisijos ir atrinktos į TOP 10 instaliacijų kategorijoje.

Florencijos bienalė yra pagrindinė šiuolaikinio meno ir dizaino paroda. Renginį globoja Europos Parlamentas, Italijos UNESCO komisija, Italijos kultūros ministerija, Toskanos regionas ir Florencijos savivaldybė. Šiemet čia dalyvavo daugiau nei 600 menininkų ir dizainerių iš 85 šalių, apsilankė daugiau nei 10 000 lankytojų. Bienalė vyko Fortezza da Basso, įtraukdama dalyvaujančius menininkus ir lankytojus į gausią meninės ir kultūrinės veiklos programą. Be pagrindinės parodos, vyko įvairūs renginiai, pasirodymai, seminarai, konferencijos ir paskaitos. Florencijos bienalės „Lorenzo il Magnifico“ ir „Leonardo da Vinci“ apdovanojimus už viso gyvenimo nuopelnus mene ir dizaine gavo asmenys, pasiekę meninių laimėjimų viršūnes už savo indėlį į kultūrą: ispanų architektas, inžinierius ir menininkas



Santiago Calatrava, amerikiečių fotografas ir filmų kūrėjas David LaChapelle. Anksčiau šiuos apdovanojimus yra gavę Marina Abramovič, Gustavo Aceves, Refik Anadol, Sauro Cavallini, Christo & Jeanne-Claude, David Hockney, El Anatsui, Arata Isozaki, Salvatore & Wanda Ferragamo, Ferrari & Pininfarina, Gilbert & George, Anish Kapoor, Oliviero Toscani, Elsa Peretti (Tiffany & Co.), Michelangelo Pistoletto, Paula Scher, Vivienne Westwood, Franco Zeffirelli.

Mūsų inf.



„Jungiant paribius“

atkelta iš 1 psl.

asmeninio požiūrio/perspektyvos svarbos tyrinėjimu mus supančioje aplinkoje bei bandymu joje įsirašyti. Garso menininkė ir iliustratorė Cecilia Noiraud (Studija Hungry eyes) jaunuolius pakvietė patirti Vilniaus geležinkelio stotį renkant garsus, o vėliau juos apdoroti ir sukurti bendrą visos grupės pasakojimą. Marijos Marcelionytės-Paliukės (Vilniaus dailės akademija) kūrybinės dirbtuvės grafikos laboratorijoje įkvėpė dalyvius permąstyti jiems įprastus, tiesioginius vaizdo kūrimo būdus ir pasinaudojus medinėmis literomis pasiūlė sukurti savo mieste veikiančio personažo portretą. Jelena Škulienė ir Aleksas Gailieša (Vilniaus dailės akademija) tekstilės laboratorijoje visus subūrė bendram kūriniiui, kuriame kiekvienas dalyvis paliko savo kūno formą, siuvinį, aplikaciją, atspaudą, t. y. jausmą, lydėjusį Vilniaus mieste bei patirtis Akademijoje kūrybinių dirbtuvių savaitės metu. *Mūsų inf.*

Trumpai

• Lapkričio 10 d. Taikomosios dailės ir dizaino muziejuje apdovanoti jubiliejinio, penkioliktojo „Jaunojo tapytojo prizo“ laimėtojai ir atidaryta finalininkų darbų paroda. Pagrindinis prizas šiais metais įteiktas VDA Tapybos katedros magistrantūros studijų absolventei Agatai Orlovskai (žr. nuotr.). „The Rooster Gallery Open“ įsteigtas išskirtinio paminėjimo prizas įteiktas VDA Tapybos katedros bakalauro studijų absolventei Viltai Čepulytei. Pagrindinio prizo laimėtoja apdova-



Pakvipo Kalėdomis...

KNYGOS



Antano Tamošaičio liaudies audinių ir drabužių rinkinys. 2024. Kalendorius. V., 2023
Sudarė Miglė Lebednykaitė

Tamošaičių galerijos „Židinys“ parengtas 2024 m. kalendorius, kuriame publikuojama pluoštas ver-

nota 5 tūkst. eurų premija, dviejų mėnesių trukmės meno rezidencija Norvegijos meno rezidencijų centre NKD su stipendija bei galimybe surengti personalinę parodą „Pamėnkalnio“ galerijoje, Vilniuje. Agatos Orlovskos darbas bus įtrauktas į Lietuvos nacionalinio dailės muziejaus tapybos rinkinį, saugomą Nacionalinėje dailės galerijoje • Jau dešimtą kartą surengtas Baltijos šalių geriausių architektūros studentų baigiamųjų darbų konkursas (BAUA Award 2023) šiemet vėl vyko Lietuvoje. Iš dvylikos dalyvių, atstovavusių visoms Baltijos šalių aukštosioms mokykloms, vertinimo komisija išskyrė tris. Viena iš jų – ypatingas paminėjimas – skirtas VDA absolventei Eglei Dimaitytei-Vainei už projektą „Istorinės posesijos interpretacija medžio architektūros formomis“ • Žinomas ne tik Akademijos bendruomenėje, Telšių mieste bet ir Lietuvoje bei visame



pasaulyje skulptorius, medalininkas, VDA Telšių fakulteto profesorius Romualdas Inčirauskas už meistriskumą skulptūrinio medalio srityje šiemet susilaukė Amerikos numizmatikos asociacijos įvertinimo. Šis kasmetinis apdovanojimas skiriamas menininkui už viso gyvenimo darbus, kurie šioje srityje yra aukščiau visų kitų • Lapkričio 26 d. uždarytas 18-ojoje tarptautinėje architektūros parodoje – „La Biennale Architettura 2023“ Venecijoje veikęs Lietuvos paviljonas (veikė nuo gegužės 17 d.). Dabar Vaikų miško paviljono žaidimų peizažas sugrįš į Kuršių Neriją •

tingiausių galerijoje saugomų XX a. 3–4 dešimtmečiais Antano Tamošaičio (1906–2005) surinktų XIX–XX a. interjero audinių ir drabužių bei jų priedų pavyzdžių.



Algimantas Mačiulis
Vilniaus dailės akademija. Architektūros katedra. V., 2023
Dailininkė Rasa Janulevičiūtė

VDA Architektūros katedros 230 metų jubiliejui skirta knyga, ipaminklinanti išpūdingą seniausio mūsų mokyklos padalinio istoriją. „Graži ateities vizija palaipsniui virsta dabarties rutina, vėliau, apnešta laiko dulkių, įgauna nostalgijos praeities vaizdą. Naujo šimtmečio pradžioje norisi žvilgtelėti atgal, sparčiai besivystančių architektūros stilių, technologijų verpete įžiūrėti siaurą takelį iš praeities į ateitį. Ši knyga buvo sumanyta kaip siekis pakelti VDA Architektūros katedros absolventų kelių kartų architektų prisiminimų skraistę. Esu labai dėkingas Prof. Algimantui Mačiuliui (aktyviam aprašomo laikotarpio architektūrinio gyvenimo dalyviui ir stebėtojai), kad ėmėsi sunkaus ir rizikingo darbo – priversti architektus rašyti – ir apibendrinusio jų prisiminimus šioje knygoje“ – rašo įžangoje prof. Marius Pranas Šaliamoras.

LIETUVIŲ DAILININKAI



Skulptorius Bernardas Bučas (1903 11 03–1979 12 21). PKM